

ДІТИ – ДЕРЕВО ЖИТТЯ

Міністерство культури України
Національна спілка художників України

Всеукраїнський
культурно-мистецький проєкт до Дня Збройних Сил України

ДІТИ – ДЕРЕВО ЖИТТЯ

живопис • графіка • скульптура
декоративно-ужиткове мистецтво

м. Київ

Центральний будинок художника
Національної спілки художників України
21 листопада – 7 грудня 2025 року

Всеукраїнський культурно-мистецький проєкт «Діти – Дерево Життя» має за мету осмислити глибоке, сакральне місце дитини в українській культурі, роді та мистецтві. В українській традиції дитина – це не просто продовжувач роду; це його золоте зерно, яке несе в собі неперервність часу та пам'ять предків. Український світогляд завжди ставив дитину в центр родини, оберігаючи її як найбільший скарб і символ надії.

Образ Дерева Життя в українській міфології та орнаментиці символізує Всесвіт, який єднає три світи: підземний (минуле, предки), земний (сучасність) та небесний (майбутнє). Діти в цій метафорі є і молодими пагонами (короною, що тягнеться до майбутнього), і водночас корінням, яке передає енергію життя далі. Дитинство асоціюється з чистотою, незахищеністю, але й величезною потенційною силою. Український фольклор, колискові та традиційні обряди підкреслюють оберегову функцію сім'ї та громади щодо дитини, благословляючи її на довге і щасливе життя.

Мистці різних періодів демонструють, як цей глибокий зв'язок знаходить своє відображення у

образотворчому мистецтві, особливо у теперішній час. У часи випробувань, зокрема сьогодні, дитина на полотні стає найпотужнішим символом незламності та віри у краще майбутнє. Її усмішка, її гра, її безпосередність – це світло, що розганяє темряву. Багато художників різних часів і періодів звертаються до теми Мадонни з Дитям (Богородиці Оранти), але також і до образу звичайної української матері, яка є міцним стовбуром, що захищає і живить свою крону. Це відображає культ матері-берегині, яка відповідає за продовження роду і збереження традицій. Мистці використовують чисті, насичені кольори, щоб передати невичерпну життєву енергію та динаміку дитячого світу. На їхніх полотнах діти часто зображені в русі, у грі, у взаємодії з природою, що підкреслює їхню природну гармонію.

Всеукраїнський культурно – мистецький проєкт – це не просто погляд на дітей, а заклик поглянути на світ їхніми очима. Діти є не просто частиною життя, а його смыслом і рушійною силою. Нехай ці образи нагадають нам усім про нашу відповідальність – бути міцною землею для цього могутнього і прекрасного Дерева Життя.

*Арт-куратор,
проєкту, мистецтвознавець
Тамара ЧЕРНЯВСЬКА*

На першій сторінці обкладинки –
Лодіна Світлана Борисівна. 1968. Дніпро
Дерево життя. 2015. Полотно, олія. 90х90

1

2

3

4

1. Варваров Анатолій Вікторович. Адмірал
2. Курсін Дмитро Миколайович. Лютий
3. Борозенець Софія Олександрівна. Ніколи знову?
4. Ковтун Віктор Іванович. Осінній ранок

1

2

4

3

5

6

7

8

9

10

1. Мейріте Війолета Альфонсівна. Дороги життя
2. Карпенко Ольга Валер'янівна. Ніка
3. Дрямін Олег Йосипович. Мрії юних одеситів
4. Кірік Олена Євстафіївна. Заміноване дитинство 1
5. Антонюк Станіслав Антонович. Веснянка Ганнуса
6. Котюжинська Марія Олегівна
Безтурботне дитинство: Мрії летять
7. Чернявський Костянтин Володимирович
Капелан і слоненя
8. Дробот Олександр Артурович. На морі
9. Волокітіна Світлана Олександрівна. Обійми
10. Герасименко Єлизавета Валентинівна. Ті, що чекають

1

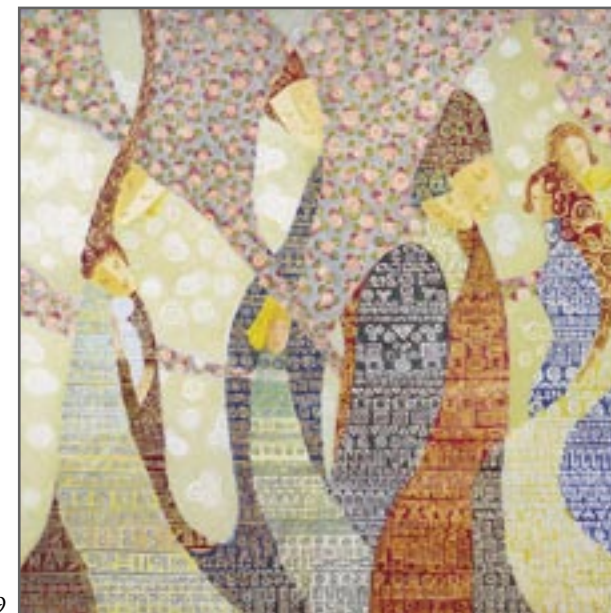
3

4

6

9

1. Кафарський Юрій Дамазійович. Ігор
2. Литвин Леонід Єгорович. Пані Вікторія на ротації
3. Загорна Марина Олександрівна
Дніпро. Петрович – хлопчик, що вижив

2

5

7

8

10

4. Лисенко Ольга Олегівна. Найдорожче
5. Кутняк Руслан Олександрович. Е2-Е4
6. Литвиненко Оксана Іванівна. Тепло
7. Качур Микола Романович. Колядники
8. Мазур Василь Федорович. У саду
9. Лодіна Світлана Борисівна. Дерево життя
10. Мазур-Посвалюк Оксана Василівна
Дівчина з квітами

1

3

4

5

6

8

9

7

10

1. Проскуріна Наталія Миколаївна. Літо
2. Шарко Павло Якович. ВПО-внутрішньо переміщена особа
3. Петрук Роман Ігорович. Богуслава
4. Полякова Марія Євгеніївна. Боротьба за життя
5. Нечипорчук Лідія Михайлівна. А буде син, і буде мати
6. Харченко-Баламаджі Ганна Павлівна
Весна буяла, дітей звеселяла.
7. Ситник Ірина Володимирівна. Дитинство
8. Шишман Анна Іванівна. Пікардійська терція
9. Ярошевич Анастасія Олександрівна. Двоє
10. Ноздря Даниїл Вадимович. Мені п'ятнадцятий минуло...

2

1. Ільницька Ірина Михайлівна. Мрія про свій дім
2. Бойко Марина Василівна. Мій маленький друг
3. Кагаловська Марія Миколаївна. Гостинець
4. Співак Валентин Володимирович. Сліди окупанта
5. Сосуліна Тетяна Дмитрівна
Дівчинка в капелюшку

6. Селівачов Мирон Романович. Дівчинка і поле
7. Кушнарєва Марія Максимівна. Дитячі сновидіння
8. Туренко Оксана Іванівна
8 липня. Вони боролись за життя
9. Гартвіг Анастасія Геннадіївна. Життя під серцем
10. Ларін Ілля Веніамінович. Тривожний Чернігів

1

3

4

2

5

1. Макаров Антон Володимирович. Мати
2. Федик Зіновій Григорович. Моє золотце
3. Бойкова-Калюжна Світлана Петрівна
Лялька-мотанка «Таврійська Мадонна»
4. Якименко Любов Анатоліївна. Сон
5. Цап Орест Федорович
1350-й день війни, подарунок від батька
6. Дерда Олена Геннадіївна. Дві Надії

6

КАТАЛОГ

Всеукраїнського культурно-мистецького проєкту до Дня Збройних Сил України «Діти – Дерево Життя»

АКІМОВА Ірина Михайлівна. 1960. Київ Розколотий світ. 2023. Полотно, акрил. 80х60	
АНТОНЮК Станіслав Антонович. 1941. Житомир Веснянка Ганнуса. 2023. Полотно, олія. 87,5х58	4
БІЛИК Микола Ілліч. 1953. Київ Біля моря. 1989. Бронза, мармур. Н – 18 Колиска. 1989. Шамотнамаса. Н – 17	
БОЙКО Марина Васиївна. 1993. Львів Мій маленький друг. 2025. Папір, акварель. 56х38	10
БОЙКОВА-КАЛЮЖНА Світлана Петрівна. 1971. Миколаїв Лялька-мотанка «Таврійська Мадонна». 2024. Нитки бавовняні, натуральні тканини, нитки ДМС, скло, штучні перли, бавовняне мереживо, мідь, дерево. Н – 34	12
БОРОЗЕНЕЦЬ Софія Олександрівна. 2008. Київ Ніколи знову?. 2022. Полотно на картоні, акрил. 60х40	3
БУРДА Сергій Ігорович. 1957. Одеса Берегиня. 2025. Полотно, олія. 110х80	
ВАРВАРОВ Анатолій Вікторович. 1967. Київ Адмірал. 2025. Полотно, олія. 102х121	3
ВЕРБИЧ Анна Юріївна. 1989. Одеса Дерево життя. 2023. Полотно, акрил. 70х50	
ВЕРШИЛО Єлизавета Олексіївна. 2004. Одеса Сонце і земля. 2023. Текстиль, вишивка сашико. 158х48	
ВОЛОКІТІНА Світлана Олександрівна.. 1967. Одеса Обійми. 2025. Полотно, олія. 80х60	5
ГАЛУШКА Анастасія Леонідівна. 1980. Київ Поговорити з татом. 2023. Папір, постель. 56х46	
ГАРТВІГ Анастасія Геннадіївна. 1995. Ужгород Життя під серцем. 2025. Папір, цианотипія, постель, акрил. 50х40	11
ГЕРАСИМЕНКО Єлизавета Валентинівна. 1983. Тарасівка Ті, що чекають. 2006. ДВП, олія. 41,5х53	5
ГОЛОЯД Богдан Маркович. 1967. Київ Марта. 2018. Полотно, олія. 88х50	
ДЕРДА Олена Геннадіївна. 1968. Ужгород Дві Надійки. 2013. Текстильний колаж. 100х125	13
ДІГТЯР Наталія Миколаївна. 1975. Полтава Родина. 2025. Скло, олія, туш, перо. 40х30	
ДРОБОТ Олександр Артурович. 1961. Кривий Ріг На морі. 2016. Полотно, олія. 50х70	
ДРЯМІН Олег Йосипович. 1956. Одеса Мрії юних одеситів. 2023. Полотно, акрил. 50х60	5
ДУЧЕНЧУК Оксана Романівна. 1980. Тернопіль Любов лагідна II. 2022. Папір, акварель. 56х38	
ЗАГОРНА Марина Олександрівна. 1988. Київ Дніпро. Петрович – хлопчик, що вижив. 2023-25 Полотно, акрил. 40х50	6
ЗАХАРОВА Людмила Миколаївна. 1951. Київ Повернення. 2018. Полотно, олія. 55х70	
ІЛЬНИЦЬКА Ірина Михайлівна. 1978. Миколаїв Мрія про свій дім. 2025. Папір, акварель. 43х31	10
КАГАЛОВСЬКА Марія Миколаївна. 1997. Дрогобич Гостинець. 2025. Папір, олійна постель. 22х29	10
КАРПЕНКО Ольга Валер’янівна. 1976. Київ Ніка. 2023. Полотно, олія. 70х50	4
КАФАРСЬКИЙ Юрій Дамазійович. 1964. Могилів-Подільський Ігор. 2025. Полотно, олія. 50х40	6
МАРІЙКА. 2025. Полотно, олія. 70х50	
КАЧУР Микола Романович. 1957. Івано-Франківськ Колядники. 2024. Полотно, олія. 60х75	7
КІРІК Олена Євстафіївна. 1956. Київ Заміноване дитинство I. 2023. Полотно, акрил. 60х40	4
КОВАЛЕНКО (Доел-Картер) Ольга Олександрівна. 1961. Київ Просто літо. 2025. Полотно, олія. 70х60 Травневий день. 2025. Полотно, олія. 60х70	

КОВТУН Віктор Іванович. 1958. Харків За роботою. 2025. Полотно, олія. 120х100	
Осінній ранок. 2023. Полотно, олія. 120х80	3
Невинно убієнні. Буча. 2022. Папір, гуаш. 32,5х25 Юниймитець. 2025. Полотно, олія. 120х80	
КОТЮЖИНСЬКА Марія Олєгівна. 1984. Київ Безтурботне дитинство: Мрії летять. 2024 Полотно, акрил. 50х50	5
Народжена літати. 2025. Полотно, акрил. 40х40 Паперові мрії. 2025. Полотно, акрил. 40х40	
КУРСІН Дмитро Миколайович. 1969. Харків Ліза. 2022. Полотно, олія. 50х40 Лютий. 2022. Полотно, олія. 120х100	3
КУТНЯК Руслан Олександрович. 1967. Київ Е2-Е4. 2009. Полотно, олія. 95х150	6
КУТНЯХОВА-СЕМЕНЮК Тетяна Олександрівна. 1954. Київ Син людський. Прозріння. 2021. Полотно, акрил. 105х100	
КУШНАРЬОВА Марія Максимівна. 2004. Київ Дитячі сновидіння. 2025. Папір, офорт. 14х14	11
ЛАРІН Іляя Веніамінович. 1971. Київ Знову сирени. 2025. Папір, цифровий друк. 84х60 Ракети за вікном. 2025. Папір, цифровий друк. 84х60 Тривожний Чернігів. 2025. Папір, цифровий друк. 84х60	11
ЛИСЕНКО Ольга Олєгівна. 1966. Кропивницький Найдорожче. 2025. Полотно, олія. 60х70	
ЛИТВИН Леонід Єгорович. 1943. Луцьк Пані Вікторія на ротації. 2023. Полотно, олія. 166х90	6
ЛИТВИНЕНКО Оксана Іванівна. 1979. Черкаси Тепло. 2025. Полотно, олія. 80х60	7
ЛОДІНА Світлана Борисівна. 1968. Дніпро Дерево життя. 2015. Полотно, олія. 90х90	7
МАЗУР Василь Федорович. 1943-2024 У саду. 2018. Полотно, олія. 75х89	7
МАЗУР-ПОСВАЛЮК Оксана Васиївна. 1976. Київ Дівчина з квітами. 2008. Полотно, олія. 90х70	7
МАКАРОВ Антон Володимирович. 1985. Чернівці Мати. 2023. Глина, поливи. Н – 35	12
МЕЙРІТЕ Війолета Альфонсівна. 1970. Київ Дороги життя. 2025. Полотно, олія, акрил. 90х100	4
МИРОНОВА Ганна Анатоліївна. 1977. Київ Перший день року. 2020. Офорт, ліногравюра, тиснення. 58х100	
МОІСЕЄВА Світлана Олександрівна. 1977. Київ. Маленькі господарі. 2024. Полотно, олія. 110х110	
НЕЧИПОРЧУК Лідія Михайлівна. 1952. Київ А буде син, і буде мати. 2024. Полотно, олія. 50х50	8
НОЗДРЯ Даниїл Вадимович. 2009. Київ Мені п’ятнадцятий мишло... 2025. Полотно, акрил. 90х70	9
ОЛЕМПІЮК-ВІННІКОВА Валентина Геннадіївна. 1979. Харків Мій син. 2009. Полотно, олія. 80х60 До школи. 2013. Полотно, олія. 50х70	
ПЕТРУК Роман Ігорович. 1991. Київ Богуслава. 2020. Картон, олія. 30х30	8
ПОЛЯКОВ Сергій Сергійович. 1982. Київ Микитка. 2022. Полотно, олія. 33х43	
ПОЛЯКОВА Марія Євгеніївна. 1981. Київ Боротьба за життя. Із серії «StopWar». 2025 Полотно, акрил, олія, текстурна паста. 90х90	8
Кавунова історія. Із серії «Пікнік». 2024. Полотно, олія. 75х140	
ПОТЬОМКІНА Ольга Ігорівна. 1969. Київ. Настя. 2020. Полотно, олія. 50х60	
ПРОСКУРІНА Наталія Миколаївна. 1976. Слов’янськ Літо. 2024. Полотно, олія. 40х30	8
РЯБЧЕНКО Лариса Валентинівна. 1972. Обухів Мальви. 2025. Полотно, акрил. 120х100	

САВЧЕНКО Микола Григорович. 1949. Київ Останній. 2025. Фанера, левкас, темпера.	
САЦИК Наталія Калениківна. 1984. Луцьк Втілення!. 2025. Дошка, жовткова темпера. 30х30	
СЕЛІВАЧОВ Мирон Романович. 2005. Київ Дівчинка і поле. 2023. Папір, чорна ручка. 64х45	11
СЕРДЮК Борис Петрович. 1960. Кременчук Фрирайд. 2024. Полотно, олія. 80х70	
СИТНИК Ірина Володимирівна. 1977. Київ Дитинство. Із серії «Сила роду». 2025 Полотно, олія. 120х60	9
СОСУЛІНА Тетяна Дмитрівна. 1957. Черкаси Дівчинка в капелюшку. 2008 Папір кольоровий, постель. 40х60	10
СПІВАК Валентин Володимирович. 1988. Одеса Сліди окупанта. 2023. Папір, постель. 55х45	10
ТУРЕНКО Оксана Іванівна. 1969. Київ 8 липня. Вони боролись за життя. 2024. Папір крафтовий, вирізки з книг і журналів, аналоговий колаж. 40х30 Мрій. 2024. Папір крафтовий, вирізки з книг і журналів, аналоговий колаж. 40х30	11
ФЕДИК Зіновій Григорович. 1949. Київ Моє золотце. 2025. Бронза, камінь. 37х23х20	12
ХАРЧЕНКО-БАЛАМАДЖІ Ганна Павлівна. 1979. Київ Весна буяла, дітей звеселяла. Вечір прийшов, затишок знайшов. 2011. Полотно, олія, перо. 35х30	9
ХОДАКІВСЬКИЙ Василь Олександрович. 1962. Київ Велика Ведмедиця. 2019. Полотно, олія. 90х90 Літо. 2023. Полотно, олія. 100х90	

ЦАП Орест Федорович. 1955. Тернопіль 100-й день війни, офлайн навчання в бомбосховищі. 2025 ДВП, папір, гелева ручка, олівець, маркер, принт. 85х60 1349-й день війни, старший брат мій охоронець. 2025 ДВП, папір, гелева ручка, олівець, маркер, принт. 85х43,5 1350-й день війни, подарунок від батька. 2025 ДВП, папір, гелева ручка, олівець, маркер, принт. 85х53	13
ЧЕРНЯВСЬКИЙ Володимир Георгійович. 1956. Київ Дорога у дитинство. 2025. Папір, акварель. 50х40	
ЧЕРНЯВСЬКИЙ Костянтин Володимирович. 1979. Київ Дитячі мрії. Мошун. 2023. Полотно, олія. 120х100 Капелан і слоненя. 2025. Полотно, олія. 120х100	5
ШАРКО Павло Якович. 1948. Київ ВПО-внутрішньо переміщена особа. 2022 Полотно, акрил. 70х50	8
ШЕВЦОВА Галина Анатоліївна. 1975. Дніпро Родинного тепла безмежне світло. 2019 Полотно, акрил. 60х80	
ШИШМАН Анна Іванівна. 2007. Київ Піккардійська терція. 2025. Полотно, олія. 60х75	9
ЯКИМЕНКО Любов Анатоліївна. 1972. Харків Сон. 2017. Дерево фарбоване. Місячний хлопчик. 2024. Бронза, мармур	13
Дракончик. 2024. Бронза.	
ЯНУШКОВА Саміра Вікторівна. 1981. Львів В обіймах. 2024. Папір, акварель. 100х75	
ЯРОШЕВИЧ Анастасія Олександрівна. 1985. Кривий Ріг Двоє. 2020. Полотно, олія. 80х84	9
Після школи. 2025. Полотно, олія. 80х60	

Примітка:

Розміри творів подано в сантиметрах.

Перша цифра означає висоту, друга – довжину, третя – ширину; В – висота, Д – діаметр.

Керівник проєкту – Волощук І.М.

Арт-куратор проєкту – Чернявська Т. В.

Упорядники каталогу – Дерегус М.В., Басанець О.В.

© Фотографування, обробка світлин – Цибульський М.О., 2025

© Дизайн, макетування, верстка, обробка світлин – Цибульський О.Ю., 2025

© Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, 2025

© Національна спілка художників України, 2025

© Дирекція виставок Національної спілки художників України, 2025

